

LIỆU HOA KỲ CÓ THỂ GIÚP VIỆT NAM ĐƯỢC TỰ DO TÔN GIÁO ?

(Nhân việc linh mục Nguyễn Văn Lý có "Lời chúng" gửi Quốc hội Hoa Kỳ)

TRẦN CÔNG(*)

Trong những ngày đầu năm 2001, dư luận hết sức bất bình khi thấy xuất hiện một vài người Việt Nam đưa ra lời kêu gọi đòi "tự do tôn giáo". Gần đây, linh mục Tadeô Nguyễn Văn Lý, linh mục quản xứ An Truyền, giáo phận Huế lại có "Lời chúng" gửi Quốc hội Hoa Kỳ nhân phiên họp của Ủy ban tự do tôn giáo quốc tế của Quốc hội nước này, trong đó, ông ta cầu xin Hoa Kỳ giúp Việt Nam có tự do tôn giáo trước mắt và lâu dài.

Đây là điều gây ngạc nhiên lớn. Là người Việt Nam ai cũng biết dưới thời Mỹ - Ngụy, ở Miền Nam không hề có tự do tôn giáo. Hơn thế nữa, tôn giáo còn bị lôi kéo vào các cuộc xung đột. Chỉ khi hoà bình được lập lại trên nửa phần phía Bắc của Việt Nam sau chiến thắng Điện Biên Phủ năm 1954 và sau đó, đại thắng Mùa Xuân 1975, thống nhất đất nước, các tôn giáo tại Việt Nam mới thật sự bình đẳng, đoàn kết, phát triển; xã hội Việt Nam mới thật sự ổn định. Nay có lẽ nào linh mục Nguyễn Văn Lý không biết hoặc cố tình không chấp nhận sự thật đó? Liệu Hoa Kỳ có thể làm gì "giúp" Việt Nam có được "tự do tôn giáo"?

Người dân Việt Nam nói chung, người dân Việt Nam có đạo nói riêng đã hiểu rất rõ thời kì Hoa Kỳ xâm lược nước ta và thực thi chính sách chia rẽ dân tộc, chia rẽ tôn giáo. Nhiều chính khách, nhà nghiên cứu tôn giáo trên thế giới cũng không lạ gì vấn đề trên. Avro Manhattan⁽¹⁾, tác giả cuốn "*Tại sao chúng ta tới Việt Nam?*" (*Vietnam - Why did we go?*^(2?)) đã nói rõ những gì Hoa Kỳ tiến hành tại Việt Nam suốt từ những năm 1950 cho tới lúc thất bại phải rời khỏi Việt Nam, trong đó có lĩnh vực tôn giáo

nhằm chia rẽ, đàn áp các phong trào tôn giáo ủng hộ độc lập dân tộc. Đồng thời, ông cũng khẳng định rằng Hoa Kỳ chưa và không bao giờ ủng hộ tự do tôn giáo nếu việc đó không giúp cho Hoa Kỳ thực hiện chính sách bá quyền chính trị quốc tế.

Từ sau chiến tranh thế giới lần thứ 2, Hoa Kỳ đã muốn thế chân Pháp đô hộ Việt Nam. Tuy nhiên, vào đầu những năm 1950, vì đang bị lún sâu vào cuộc chiến tranh Triều Tiên, Hoa Kỳ chỉ có thể giúp Pháp bằng tiền, vũ khí và thiết bị quân sự để chống lại cuộc kháng chiến trường kì của nhân dân Việt Nam nhằm giành lại độc lập, tự do cho dân tộc. Khi quân đội Pháp thất bại ở Điện Biên Phủ, Hoa Kỳ và các đồng minh thân cận, trong đó có cả một số tổ chức tôn giáo rất lo lắng. Năm 1955, Hoa Kỳ đã kí với Pháp một hiệp định thế chân Pháp trong các hoạt động quân sự tại Miền Nam, Việt Nam.

Linh mục Nguyễn Văn Lý chắc chắn không thể không hiểu rõ vấn đề này và rằng lí do bảo vệ tự do tôn giáo chỉ luôn là một trong những cái cớ để Hoa Kỳ tiến hành các cuộc chiến tranh xâm lược với mưu đồ bá chủ thế giới. Thế chân Pháp, Hoa Kỳ đã dựng con bài Ngô Đình Diệm - một tín đồ Công giáo và chủ trương xây dựng lực lượng trên cơ sở lực lượng Công giáo⁽³⁾ với

*. Nhà nghiên cứu, UBĐKCGVN.

1. Avro Manhattan là tác giả nổi tiếng chuyên viết về vấn đề chính trị, tôn giáo. Trong chiến tranh, ông làm ở Radio Freedom sau chuyển sang bình luận chính trị Đài BBC.

2. *Vietnam - Why did we go?*. Chick Publication, United States of America.

3. Sdd - p. 60.

mục tiêu làm suy yếu Nhà nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà. Một cuộc di cư lớn của người Công giáo từ Miền Bắc vào Miền Nam do Mỹ - Diệm tuyên truyền, lừa gạt, cưỡng bức đã được tiến hành trên quy mô lớn. Khi làn sóng di cư trở nên ô ạt, Ngô Đình Diệm đã gửi một bức điện riêng cho Eisenhower, Tổng thống Hoa Kỳ, hỏi rằng hiện Hoa Kỳ có sẵn sàng giúp người Công giáo Miền Bắc Việt Nam tránh sự bức hại của Cộng sản không? (!). Tổng thống Hoa Kỳ đã đáp lại bằng việc điều động Hạm đội 7 của Hoa Kỳ tới tham gia chở người di cư vào Nam. Sự việc tiếp nối sự việc, hành động của Ngô Đình Diệm đã mở đường cho Hoa Kỳ xâm lược Việt Nam.

Do những thông tin sai sự thật, Giáo hội Công giáo và một số phái Tin Lành ở Hoa Kỳ cũng tham gia vào việc quyên tiền giúp đỡ người Công giáo di cư và hối thúc chính quyền Mỹ giúp đỡ tài chính nhiều hơn nữa cho Ngô Đình Diệm. Lợi dụng tình hình này, nhóm những người theo xu hướng cứng rắn, đứng đầu là phó Tổng thống Mỹ Nison đã đẩy việc này lên thành vấn đề chính trị lớn. Họ tập trung tuyên truyền kêu gọi ủng hộ những người di cư là "nạn nhân" của "cuộc đàn áp tôn giáo", rằng ở Miền Bắc Việt Nam lúc này có một cuộc bách hại như cuộc bách hại Giáo hội sơ khai thời hoàng đế La Mã Neron (!). Cùng với việc tuyên truyền chống cách mạng, Mỹ - Diệm đã ra sức xây dựng lực lượng Công giáo, đưa người Công giáo vào nắm tất cả các vị trí của chính quyền các cấp. Chỉ tính riêng viện trợ của Hoa Kỳ cho người Công giáo ở Miền Nam năm đầu đã đạt 89 đô la/ người/ năm trong khi thu nhập của người dân và tín đồ các tôn giáo khác chỉ đạt 85 đô la/ người / năm. Mâu thuẫn phát sinh trong dân chúng, trong các tôn giáo và Mỹ - Diệm đã thẳng tay đàn áp các cuộc nổi dậy, xuống đường của các tầng lớp nhân dân các tôn giáo ở Miền Nam.

Củng cố được bộ máy chính quyền dựa vào lực lượng Công giáo, Mỹ - Diệm chuyển sang mục tiêu thứ hai là chống lại những người ngoài Công giáo⁽⁴⁾. Chúng thực hiện âm mưu lôi kéo một số lực lượng của các phái Cao Đài, Hoà Hảo vào các cuộc bắn giết lẫn nhau. Thời gian này, khi Phật giáo đứng ra lập Ủy ban cứu trợ các nạn nhân chiến tranh, lập tức, Mỹ - Diệm đã buộc Ủy ban này phải giải tán. Chúng thực hiện chính sách chia

rẽ tôn giáo. Đây là nguyên nhân dẫn tới các cuộc đấu tranh của Phật giáo Miền Nam được sự ủng hộ của các tầng lớp nhân dân, đặc biệt là sinh viên. Ngay trong giới Công giáo, lực lượng được Mỹ - Diệm ưu ái, cũng xuất hiện các phong trào đòi độc lập dân tộc, cải thiện dân sinh. Các cuộc đấu tranh chống Mỹ - Ngụy phát triển tới cao trào và vào ngày 2- 11 - 1963, ngày lễ các linh hồn, Hoa Kỳ đã buộc phải hạ sát Ngô Đình Diệm, chấm dứt một mưu đồ dựa vào Mỹ dưới chiêu bài "bảo vệ" tự do tôn giáo, nhưng thực chất là hành động phản lại lợi ích của toàn Dân tộc.

Trở lại vấn đề "Lời chứng" của linh mục Nguyễn Văn Lý gửi cho Quốc hội Hoa Kỳ, những người Công giáo Việt Nam yêu nước, có tinh thần dân tộc cảm thấy đau nhói trong lòng. Cuộc chiến tranh phi nghĩa hơn 20 năm do Hoa Kỳ tiến hành tại Việt Nam đã để lại nhiều đau thương cho dân tộc Việt Nam và nhân dân Hoa Kỳ. Những vết thương đó đến nay vẫn chưa hàn gắn được. Ngày nay xu thế đối thoại được cả thế giới hưởng ứng và cũng được Công đồng Vatican II cổ vũ đang ngày càng tham gia tích cực vào việc giải quyết các bất đồng hướng tới ổn định lâu dài tại các quốc gia, khu vực và trên phạm vi quốc tế. Nhưng đây đó vẫn xuất hiện những tiếng nói lạ, tự hạ thấp mình cầu xin Hoa Kỳ can thiệp vì những toan tính cá nhân muốn làm đảo lộn các giá trị của dân tộc đã có được bằng sự tự tôn dân tộc, bằng lòng tự trọng và bằng truyền thống anh dũng chống ngoại xâm và tinh thần yêu nước, đặt lợi ích dân tộc, lợi ích quốc gia lên trên hết.

Hoa Kỳ đã có bài học lớn trong cuộc chiến tranh xâm lược Việt Nam. Liệu Hoa Kỳ sẽ làm được gì cho tự do tôn giáo ở Việt Nam, điều mà linh mục Lý và một vài người khác vẫn đang mong đợi ?

Xét trên mọi phương diện, một cách đặt vấn đề như vậy là hoàn toàn không thể có được trong thực tiễn đời sống tôn giáo ở Việt Nam !

4. Sđd, p. 76.